Конгрес
Українських
Націоналістів

Любіть Україну!

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net www.nacija.org.ua 2 жовтня 2007 року № 40 (204)

УКРАЇНСЬКИЙ ВИБІР – 2007

ЩО ЗА ПОРОГОМ ВИБОРІВ?

Вибори відбулися. Але українська перспектива від того не стала зрозумілішою і чіткішою. Прогнозована зміна політичних еліт може спричинити черговий передiл власності, що зумовить нові соціально-політичні збурення і поставить усіх нас перед новими випробуваннями.

ОЛЕКСІЙ ІВЧЕНКО: "НАЦІОНАЛІСТИ ЗРОБИЛИ ЄДИНО ПРАВИЛЬНИЙ, СВІДОМИЙ КРОК"

Рубікон перейдено, дочасні вибори – позаду. І хоча КУН не представлений у списках жодного з мегаблоків, українські націоналісти були, є і будуть на боці демократичних сил і робили все, щоб уможливити перемогу помаранчевого політичного крила. Отже, найближчим часом в Україні має змінитися політична розстановка сил. І Конгрес Українських Націоналістів братиме активну участь у подальшому будівництві Української України. Щодо конкретного позиціонування КУН у зв'язку з результатами дочасних виборів – спеціально для "Нації і держави" розповідає Голова КУН Олексій ІВЧЕНКО:

– Результати нинішніх виборів, як на мене, – цілком прогнозовані. Я передбачав, що переможуть демократичні сили, хоча розрив буде не надто великий. Тому, власне, дуже багато залежало від позиціонування інших партій, які йшли на вибори, а ще більше залежало від тих, що не йшли, як, приміром, Конгрес Українських Націоналістів. Дивлячись на підсумки виборів, можна сказати, що наше рішення не бути суб'єктом виборчого процесу було єдино правильним і свідомим. Бо якби ми пішли на вибори – чи самостійно, чи з кимось у блоці – то, безумовно, відібрали б голоси у НУНС та БЮТ. І то міг бути саме той відсоток-два, що складає нині перевагу демократичної коаліції. Якби КУН "відтягнув" на себе ці, здавалося б, невеликі цифри, все було б, як і до виборів: могла б залишитися коаліція регіоналів з комуністами й соціалістами, а демократичні сили знову могли опинитися поза владою. Таким чином ми б залишили Президента без підтримки у його впливі на ситуацію в державі.

– Якими будуть подальші кроки КУН у нових політичних реаліях?

– Максимальна розбудова партії, розбудова осередків на місцях і, безумовно, участь у наступних виборах до місцевих рад. На мою думку, вони відбудуться, принаймні, протягом двох наступних років. Ми обов'язково братимемо участь у наступних виборах Президента України і будемо мати з цього приводу чітку політичну позицію, яка зрозуміла вже сьогодні: підтримаємо кандидатуру Віктора Ющенка на другий президентський термін. А далі – Конгрес Українських Націоналістів обов'язково візьме участь у наступних парламентських виборах.

Записала
Марта РИМАР

P.S. У наступному числі тижневика читайте програмне ексклюзивне інтерв'ю з головою Конгресу Українських Націоналістів Олексієм Івченком.

КУН У ДІЇ

ВОЛОДИМИР БОРЕЙЧУК: "КУН – КЛАСИЧНА ПРАВА ПАРТІЯ, КОТРА НАБИРАЄ СИЛИ"

65-річчя УПА та 15-річчя від дня заснування КУН – ці два ювілеї випадають на жовтень цього року. То є нагода ще раз проаналізувати минуле та накреслити орієнтири на майбуття. До всього – урочі віхи співпадуть у часі із підбиттям підсумків дочасних виборів, а відтак знову – з визначальним моментом у державотворенні України. Про низку ювілейних і водночас злободенних питань – в ексклюзивному інтерв'ю із заступником голови КУН Володимиром БОРЕЙЧУКОМ.

– 17–18 жовтня 1992 року відбувся установчий з'їзд Конгресу Українських Націоналістів. Тож у цьому місяці виповнюється 15 років відтоді, як на політичній мапі України з'явилася націоналістична партія. Ви працювали у партії за часів Слави Стецько. Розкажіть, коли вступили до КУН, як уперше зазнайомилися з цією легендарною жінкою.

– Мені пощастило вперше побачити пані Славу 29 червня 1991 року, ще до розпаду Радянського Союзу. Досі бережу запрошення на святкування 50-річчя проголошення Акту про відновлення Української Держави, що відзначалося у Львівській опері. Львів уже дихав вільною Україною. Пригадую, члени Братства ОУН-УПА стояли в одностроях, зі своїми символами й червоно-чорними прапорами. Я мало знав тоді про ОУН-УПА, то була закрита тема, яка тільки-но спливала на поверхню суспільної свідомості. Пригадую, виходить на сцену симпатична жінка середніх років (пані Слава дуже гарно виглядала) і каже, що її звати Слава Стецько, приїхала в Україну за дорученням Проводу ОУН, перетнула кордон конспіративно, під чужим прізвищем, і не поїде звідси, доки Україна не стане незалежною державою. Вона шукала, на кого можна опертися, добирала кадри. Дуже тісно співпрацювала з покійним Зиновієм Красівським. Пізніше мені випало ще кілька разів зустрічатися з пані Славою.

До КУН я вступив 3 липня 1993 року, на Великому Зборі в Палаці "Україна". Познайомившись з програмою партії, зрозумів: вона відображає мої переконання. Того ж дня я написав заяву про вступ до КУН.

Минуло 15 років. Є серед нас люди, які брали участь в установчому з'їзді КУН, стояли біля витоків. Тому просимо керівників обласних організацій, щоб учасниками 11-го збору Конгресу були ветерани і засновники. Серед них – Михайло Зеленчук, голова Всеукраїнського братства ОУН-УПА, Дарія Гусяк, зв'язкова Романа Шухевича, яка очолювала Всеукраїнську Лігу жінок, Іван Губка, професор Василь Керзюк, Марія Олійник, незмінна голова Донецької обласної організації КУН, і багато-багато інших.

Закінчення на 5-й стор.

"НІ!" ГАНЕБНОМУ СИМВОЛУ НЕВОЛІ

Громадяни України засуджують намагання встановлення в Одесі пам'ятника Катерині ІІ. В газетах "Нація і держава", "Літературна Україна", "Українське слово" та в інших друкованих і електронних засобах масової інформації була опублікована Відозва української інтелігенції з приводу спорудження на нашій землі пам'ятників російській цариці Катерині ІІ.

Автори відозви висловлювали справедливе обурення щодо факту спорудження в країні пам'ятника російській імператриці, вся діяльність якої стосовно України була спрямована на ліквідацію української автономії і нагадує хроніку окупації.

Автори відозви звернулися до всіх співвітчизників, українців світу із закликом не дозволити, щоб на нас дивилися з наших майданів і площ кам'яними очима наші гнобителі, стати на сторожі національної історичної пам'яті і справедливості, не дати забруднити нашу землю символами нашої неволі.

Заклик провідних українських вчених, літераторів, митців викликав великий резонанс і знайшов підтримку багатьох громадян не лише з України. Про це свідчать їхні листи на адресу редакцій газет, на сторінках яких була опублікована відозва. Вони схвалюють ініціативу української інтелігенції не допустити спорудження пам'ятника Катерині ІІ на нашій землі.

"Ми, одесити, – пишуть, зокрема, з Південної Пальміри народний артист України, кінорежисер Ярослав Лупій, кінорежисер Наталія Моргунова та актор Михайло Горностаєв, – підтримуємо звернення представників української інтелігенції до Президента України Віктора Ющенка, а також вимагаємо від уряду продати Росії виготовлений за народні кошти для встановлення в Одесі пам'ятник повії Катерині ІІ...".

До цієї важливої політичної і громадянської акції долучилися також екс-президент України Леонід Кравчук, делегати другого міжнародного форуму українців у Греції – голова Європейського Конгресу українців Ярослава Хортяні та голова Державного самоврядування українців Угорщини Мар'яна Нікула, менеджер проекту "Асоціація університетів і коледжів Канади" Іван Горбачук, голова товариства "Українсько-грецька Думка" Галина Маслюк-Какку і директор української недільної школи при цьому товаристві Оксана Наконечна, Літса і Нікос Патеранісі, Такіс Танасіс, а також голова Конгресу українців Естонії Віра Коник, викладачі Олекса Підлуцький, Ольга Гресько і Майя Нагорняк та студенти Євген Третяк, Віра Маковій і Юлія Борисова з Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, кореспондент газети "Голос України" Володимир Строй, директор Інституту української філології національного педагогічного університету імені Михайла Драгоманова Анатолій Висоцький і професор цього ж університету Любов Мацько, доцент НМАУ імені Петра Чайковського Тетяна Андрущенко, кандидат педагогічних наук Юрій Єлісовенко, генеральний директор Київської держтелерадіокомпанії Віктор Пасак, член Проводу Конгресу Українських Націоналістів Ярослав Гулин з Івано-Франківська, заслужені журналісти України Віктор Бойко і Микола Ляшенко, лікар Олександра Гомола з Парижа...

Число громадян України, які кажуть: "Ні – увічненню пам'яті Катерини ІІ в нашій суверенній державі!" з кожним днем збільшується. До цієї акції долучаються тисячі, десятки тисяч наших співвітчизників.

Микола ПРИБЕРЕЖНИЙ

В УКРАЇНІ

Благодійний фонд "Побудови пам'ятника Степану Бандері у місті Львові" щиро дякує Голові Конгресу Українських Націоналістів п. Олексію Івченку за пожертву в сумі десять тисяч гривень на побудову пам'ятника Степану Бандері, який планується урочисто відкрити і посвятити 13 жовтня 2007 року до славного ювілею – 65-річчя утворення Української Повстанської Армії.

ЄВГЕНУ ЛУПАКОВУ – 60!

Дорогий друже Євгене!

Головний Провід Конгресу Українських Націоналістів сердечно вітає Вас зі славним ювілеєм – 60-літтям!

Ми пишаємось тим, що Ви зробили великий внесок у здобуття і становлення Української незалежної держави, доклали багато зусиль для становлення і розбудови Збройних сил України як гаранта незалежності України.

Ваша жертовна праця в ім'я України була високо оцінена українським народом, який доручив представляти його інтереси в українському парламенті. Як народний депутат України Ви гідно і всебічно відстоювали національні інтереси держави, докладали творчих зусиль у законодавчій діяльності.

Пишаємося тим, що Ви як довголітній член Конгресу Українських Націоналістів доклали багато сил до розбудови нашої партії, довгий час пліч-о-пліч працювали із засновницею і першою Головою Конгресу славної пам'яті Славою Стецько.

Своєю працею Ви досягли високих вершин і успішно передаєте свій досвід і знання молодому поколінню.

Зичимо Вам міцного здоров'я, довголіття, родинного затишку, творчих успіхів, сили і натхнення для подальших звершень у розбудові Української Національної Держави!

Хай невичерпне джерело сили, енергії та духу щедро живить Вас ще довгі роки для звершення усіх Ваших гарних починань!

З роси і води Вам!

З повагою,

Голова Конгресу Українських Націоналістів
Олексій ІВЧЕНКО

За дорученням спілчан і від себе особисто вітаю з шістдесятиріччям Євгена Лупакова – щирого патріота України, капітана 1 рангу, народного депутата України другого скликання (1994–1998 рр.). Бажаємо йому міцного здоров'я і всього найкращого в житті та в громадській роботі на благо неньки-України.

На думку наших краян, він був депутатом від Бога. Щомісяця бував у населених пунктах виборчого округу. Уважно розглядав найрізноманітніші звернення громадян: питання розподілу землі, житла, вчасної виплати заробітної оплати, грошової допомоги матерям на дітей тощо. Розглядав також скарги кримінального характеру. Він перший народний обранець, який започаткував розгляд справи компенсації за каторжну підневільну працю буковинців, депортованих німецько-румунськими окупантами в 1941–1944 рр. до Румунії.

Шкода, що у Києві формують списки депутатів до Верховної Ради не завжди з урахуванням таких якостей, як у Є. Лупакова, – патріотизм, порядність, чуйність до простого народу.

Голова Вижницького відділення Української спілки
в'язнів-жертв нацизму, почесний голова райорганізації
Спілки офіцерів України, керівник Опорного пункту
Нац. академії наук України, кандидат ветеринарних наук
В. ГРИЦЕНКО

СУМУЄМО

МИРОСЛАВ МЕЛЬНИК

Відійшов у вічність один із засновників КУН, багатолітній заступник Голови КУН сл. пам. Слави Стецько Мирослав Мельник, який зробив вагомий внесок у справу здобуття і становлення Української держави.

Мирослав Мельник народився 15 березня 1928 року в селі Багатні Перемишлянського району Львівської області в родині сотника Української Галицької армії. Середню освіту здобув у Бережанській гімназії Тернопільської області. 1942 року вступив до молодіжної організації "Юнак". 1948 року, будучи студентом другого курсу Львівського політехнічного інституту, потрапляє в поле зору радянських органів безпеки. Згодом був заарештований, засуджений і відправлений на будівництво промислових об'єктів Уралу.

Під час "хрущовської відлиги" його звільняють з тюрми без права повернення в Україну. Мирослав Мельник працює на промислових об'єктах Росії і одночасно навчається заочно в Московському політехнічному інституті, який успішно закінчив. Пройшов шлях від майстра до начальника будівельного комплексу хімічних заводів Сибіру.

1963 року повертається в Україну. У Калуші керує будівництвом головних комплексів хімічного концерну "Оріона". З 1987 року – головний інженер будівельно-монтажної фірми "Івано-Франківськбуд", а згодом директор цього підприємства, де пропрацював до останніх днів.

М. Мельник неодноразово обирався депутатом Калуської районної та Івано-Франківської обласної рад. Йому належить ініціатива спорудження в Угринові (батьківщина Степана Бандери) комплексу-музею та бронзового пам'ятника Провідникові. Багато сил і енергії віддав він також будівництву у Моршині оздоровчого закладу для воїнів УПА.

1992 року разом з Славою Стецько Мирослав Мельник був одним із засновників КУН, заступником Голови.

Мирослав Мельник – заслужений будівельник України, академік, лауреат премії Ради Міністрів СРСР, лауреат академії будівництва України, керівник територіального відділення академії будівництва України в Івано-Франківській і Тернопільській областях, член ради Українського інституту освітньої політики у Мюнхені. Має три авторських свідоцтва на винаходи, його перу належать монографії з проблем будівництва, нагороджений двома орденами "Знак Пошани".

Разом з колективом підготував 12 пам'ятників визначним постатям національно-визвольного руху на західних теренах України.

Усе своє життя Мирослав Мельник був взірцем вірного служіння Україні й українській нації, до останніх днів займав активну політичну і громадянську позиції.

Конгрес Українських Націоналістів

Я, голова Гуляйпільської районної організації Конгресу Українських Націоналістів Олександр Грицаюк, звертаюся до керівництва і членства КУН з проханням допомогти у зборі пожертвувань для лікування члена Конгресу Сергія Барояна.

Сергій є членом Гуляйпільської РО КУН. З ним стався нещасний випадок: під час будівельних робіт на нього впала частина стіни, внаслідок чого він отримав перелом стегна та розрив кишечника.

Господар, у якого Сергій працював, прооперував його за власний кошт, але він не має можливості лікувати далі. А Сергій потребує довгострокового лікування та повторної операції. У родини таких коштів немає. Він був єдиним годувальником у сім'ї. Тому я прошу про допомогу, адже ми не можемо кинути людину у біді.

Банківські реквізити:

ПІБ–ПП Грицаюк Олександр Євгенович
р/р № 2600350195919 в банку "Ощадбанк України"
м. Гуляйполе Запорізька область,
МФО 313957 номер У ДПІ/ ДПА 2128412437

Наші корпункти

Місто	Кореспондент	Телефон
Вінниця	Гусар Віталій	(0432) 32-05-03
Дніпропетровськ	Хоменко Микола	(056) 748-17-92
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48
Житомир	Крук Микола	(0412) 44-52-32
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35
Кіровоград	Тріщенко Віктор	(0522) 36-95-25
Київська обл.	Сахацький Олександр	(04497) 4-92-93
Київ	Мохналь Михайло	(044) 278-63-89, 279-68-34
Луганськ	Костянтин Філімоненко	(0642) 53-96-85
Луцьк	Мельник Євген	(0332) 78-07-65, 72-87-95
Львів	Пшевлоцький Микола	(0322) 38-67-63
Миколаїв	Яценьо Софія	(0512) 49-67-90
Мукачеве	Ференц Петро	(03131) 2-25-45
Одеса	Парфенюк Василь	(048) 75-83-113
Полтава	Квачова Олеся	(0532) 28-053
Рівне	Кривко Ігор	(0362) 23-78-55
Севастополь	Проценко Володимир	(0692) 48-79-46
Сімферополь	Овчарук Василь	(0652) 29-77-43
Суми	Перетятько Олексій	(0542) 25-88-98
Тернопіль	Чибрас Володимир	(0352) 52-56-91
Харків	Дяків Богдан	(057) 716-02-18
Херсон	Реуцький Іван	(0552) 26-50-56
Хмельницький	Вітряний Олесь	(0382) 65-32-01
Черкаси	Гафінова Любов	(0472) 45-12-05
Чернівці	Лютик Віктор	(0372) 51-02-72
Чернігів	Рябченко Валерій	(04622) 4-38-81

Михайло СИДОРЖЕВСЬКИЙ,
"Нація і держава"

УКРАЇНСЬКИЙ ВИБІР – 2007

ЩО ЗА ПОРОГОМ ВИБОРІВ?

Вибори відбулися. Але українська перспектива від того не стала зрозумілішою і чіткішою. Прогнозована зміна політичних еліт може спричинити черговий переділ власності, що зумовить нові соціально-політичні збурення і поставить усіх нас перед новими випробуваннями.

На момент підготовки цієї статті було пораховано близько 95 % голосів виборців, які проголосували. Як і в березні минулого року, зі значним запізненням надходить інформація з деяких виборчих дільниць Сходу і Півдня. Усій країні зрозуміло, як там рахують голоси. Дуже шкода, що за результатами минулорічних виборів, коли в регіонах, контрольованих "донецькими", були зафіксовані серйозні порушення і фальсифікації, практично ніхто не був покараний належним чином. На злодія, як відомо, не впливають прохання. Той, хто вкрав голоси, – теж злодій, і мусить бути неодмінно і жорстко покараний. Допоки цього не буде зроблено – голоси рахуватимуть не чесно, а "по-донецьки".

ПІВТОРА роки тому Україна вже обирала парламент. Тоді, як ми пам'ятаємо, впевнено перемогла Партія регіонів, набравши 32,14 % голосів виборців. БЮТ посів друге місце, отримавши підтримку 22,29 % виборців. На третьому місці був блок "Наша Україна" (13,95 %). Наступні місця посіли Соцпартія (5,69 %), Компартія (3,66 %). Поза парламентом опинилися Блок Вітренко "Народна опозиція" (2,93 %), а також Народний блок В. Литвина (2,44 %). Решта партій залишилися в ролі статистів виборчих перегонів.

Як бачимо, за час, що минув після березневих виборів 2006 року, електоральні симпатії українців, хоч і не докорінно, але все ж змінилися. Насамперед певною несподіванкою (адже цей факт не був підтверджений жодним соцопитуванням) є значне зростання рейтингу Блоку Юлії Тимошенко, яка підтвердила свої вагомі претензії на одну з ключових ролей в українському політикумі.

На відміну від БЮТ, двоє інших лідерів перегонів практично повторили минулорічні показники. Як виявилися, приєднання "Народної самооборони" Ю. Луценка суттєво не вплинуло на рівень підтримки пропрезидентського блоку з боку виборців. Наразі у блоку існує багато вразливих місць, які не дозволили цій політичній силі здобутися на щось істотніше. Можливо, прохолодний душ виборів-2007 стане для лідерів блоку ще однією наукою і змусить чіткіше визначатися з орієнтирами і пріоритетами? Втім, хотілося б помилитися, але з цього приводу існують великі сумніви. Ліберально-демократична складова з маловиразною ідеологічною платформою, а також відсутність яскравого лідера навряд чи дозволить НУ–НС розраховувати на особливе зростання електоральних симпатій і в майбутньому. Ідеологічна ніша, на яку може претендувати ця сила, уже зайнята харизматичною Тимошенко, яка, крім того, є далеко не найгіршим варіантом для Москви, а також доволі непогано сприймається Заходом. Крім того, Тимошенко на сьогодні практично єдиний український політик, який може розраховувати на підтримку як у східних, так і західних регіонах. Інша справа: як скористається усім цим лідер БЮТ? Чи зможе піднятися – від популістської еклектики і особистого інтересу – до рівня державницького мислення?..

Яка перспектива очікує Партію регіонів? Чи не повторить вона шлях зовсім ще недавно потужних політичних сил, про які нині багато хто вже й забув? (Маю на увазі провладну НДП за Пустовойтенка-прем'єра, СДПУ(о) часів всемогутнього Медведчука, або ж "мильний пузир" періоду "пізнього Кучми" і його ставленика В. Литвина – блок "За єдину Україну". Нема цих сил на політичній карті – ніби й не було)... Зрозуміло, що ця партія залишиться, принаймні на найближчі кілька років, однією з провідних політичних сил країни, адже вона сконцентрувала в собі не лише надзвичайно потужну фінансово-промислову базу Сходу України, а й для багатьох, спраглих за совєцькими часами і бажаючих дружити з Росією, замінила Компартію. Відтак, допоки таких людей в нас ще буде чимало, то якась із партій мусить залишатися для них своєрідним орієнтиром. Інша річ, що в самій Партії регіонів, у разі її переходу в стан опозиції, можливі драматичні метаморфози. Відомо ж бо, що в середовищі цієї партії є як "голуби", так і "яструби". Бізнесова частина донецького клану навряд чи зацікавлена у жорсткому протистоянні з владою, навіть якщо прем'єром стане Тимошенко. Скоріше, це середовище спробує пошукати якихось шляхів для зближення з переможцями виборів. Тим більше, якщо проектувати ситуацію на президентські перегони 2009 року, в яких Януковичу мало що світить. Натомість "яструби" налаштовані значно агресивніше, і сумнівно, що вони здатні йти на якісь компроміси. Хто складе основу партії, а кого буде витіснено на маргінеси – наразі важко прогнозувати, однак про Партію регіонів як монолітну силу, схоже, не йдеться.

Фото Олекси ВАЩЕНКА

ПАРЛАМЕНТСЬКІ вибори ще раз унаочнили, що головними гравцями на політичній шахівниці, з огляду на майбутні президентські вибори, залишаються троє лідерів – Віктор Ющенко, Віктор Янукович і Юлія Тимошенко. Саме між ними і розгорнеться боротьба за президентський пост. Однак, з огляду на значне збільшення підтримки на адресу БЮТ, позиції лідера цієї політичної сили істотно зросли. Видається, що саме вона відтепер значною мірою диктуватиме свої умови у цій великій грі, в якій на карту поставлено майбутнє України. Як відомо, напередодні 30 вересня Тимошенко кілька разів недвозначно натякала, що готова відмовитися від своїх претензій на наступних президентських виборах – але тільки якщо В. Ющенко пристане на її умови. Про це, вочевидь, йшлося також під час їхньої тривалої розмови віч-на-віч минулого четверга, за три дні до виборів. Які це умови – можна лише здогадуватися. Зрозуміло, що вірогідність повторного прем'єрства Тимошенко є надзвичайно високою. Віктор Ющенко, як відомо, перед виборами не заперечував подібного сценарію. Зрештою, союз НУ–НС з біло-блакитними є неможливим з двох причин. По-перше, всі змогли переконатися: апетити донецьких такі, що вони, перебуваючи при владі, готові заковтнути всю Україну, при цьому діють грубо, цинічно і нахабно. По-друге, за подібного повороту подій значно виростуть ставки Тимошенко, і це буде пряма дорога до її майбутнього президентства. Зрозуміло, що таким рішенням Ющенко поховає будь-які шанси на свою перемогу в майбутній боротьбі за найвищий пост у державі.

ХТОСЬ думає, що політична криза залишилася позаду. Але навряд чи це так. Розбіжності і протиріччя між БЮТ і НУ–НС, які раніше домовилися про союз, не розсмокталися, а просто були загнані подалі на період виборів. Проте навіть і перед виборами рецидиви цих непростих відносин іноді спливали на поверхню. Так сталося довкола питання щодо переведення українського війська на професійну основу, коли чинний міністр оборони спростував обіцянку-заяву Тимошенко про те, що подібне можна буде здійснити вже наступного року. Трапляються й інші непорозуміння, які, втім, перед виборами швидко "гасилися" з обох сторін. Інша справа – коли дійде до розподілу портфелів, а тим більше до спільної роботи в коаліції і в уряді. Хоча, як на мене, головна інтрига почне закручуватися трохи пізніше, ближче до президентських виборів. Тоді ми й дізнаємося, до чого нам готуватися у разі, якщо обидві ліберально-демократичні сили – БЮТ і НУ–НС – не зможуть домовитися між собою. Тоді, можливо, на політичному горизонті ще раз, але вже востаннє, з'явиться понура тінь Віктора Федоровича – щоб ще раз спробувати себе в ролі соліста, повторивши свій результат 2004 року.

Разом з тим, існують також інші прогнози. Якщо Тимошенко стане прем'єр-міністром, це означатиме крах попередньої української політичної еліти, – заявив на прес-конференції в Києві першого жовтня відомий російський політолог С. Бєлковський. На його думку, Тимошенко може претендувати на роль якісно нового харизматичного лідера, авторитарна влада якого буде сприяти об'єднанню нації.

ДО ЧИСЛА аутсайдерів теперішніх перегонів потрапили, в числі інших, також дві політичних сили, які не шкодували великих грошей на надзвичайно дорогу телевізійну політичну рекламу. Йдеться про ВО "Свобода" О. Тягнибока і Партію вільних демократів М. Бродського. Щодо останнього, то природа його капіталів відома – дивани від "Венето" і тому подібне. Однак де знайшов гроші для своїх досить професійно виконаних телероликів у дорогоцінний вечірній час лідер "Свободи", котра красиво і переконливо позиціонувала себе як "єдина сила українців" – це залишається загадкою. Втім, менше з тим. Вибори 30 вересня показали, що довіру громадян рекламою, навіть високого гатунку, не заслужиш. Єдиний прецедент трапився в нас у 1998 році, коли до парламенту, насамперед за рахунок вдалої рекламної розкрутки, потрапив спроектований політичний муляж – Партія зелених. Потрапив, щоб через кілька років піти у небуття... Принагідно згадаємо, що і "Свобода", і Партія вільних демократів "мочили" усіх підряд, відкусивши, зрештою, декілька десятків відсотків відповідно у НУ–НС та БЮТ. Оце і є реальний результат їхньої участі у виборчих перегонах. Втім, цілком можливо, що щирих симпатиків ідеї націоналізму у нас додалося, однак наразі неясно, куди їх здатен повести лідер "Свободи".

Разом з тим, нема сумніву в тому, що увага суспільства до правої ідеології, в міру поширення глобалізаційних процесів на Україну, буде зростати. Суспільство шукатиме ефективних ліків від ліберальної пошесті, яка вигідна великим країнам і світовим корпораціям, однак згубна для слабких чи таких, які досі, як і Україна, не знайшли собі місця на геополітичній карті світу. Що ми готові запропонувати суспільству? Від вирішення цього питання залежить не лише майбутнє націоналістичного руху, а й, значною мірою, якість і спрямованість української політики.

ГОЛОВНОЮ інтригою упродовж понеділка і у вівторок зранку залишається навіть не кількість відсотків, набраних лідерами – Партією регіонів і БЮТ. Усіх цікавить, чи подолають тривідсотковий бар'єр соціалісти. Адже їхнє проходження чи непроходження до парламенту, вплинувши на парламентський "пасьянс", може істотно змінити політичні контури країни. Також відкритим залишається питання: хто сформує парламентську більшість і майбутній уряд? До чийого берега пристане Народний блок Литвина, в руки якого, схоже, може потрапити та сама "золота акція", що нею так віртуозно скористався минулого разу лідер соціалістів? Не можна виключати, що Литвин намагатиметься використати шанси сповна, "продавшись" найдорожче саме тій стороні, яка заплатить більше. А що може бути для нього найсолодшим призом? Звичайно ж, лаври Мороза – як і ганебна стежка на політичні манівці, що її протоптав лідер соціалістів.

...У понеділок наприкінці дня, виступаючи перед своїми прихильниками на Майдані незалежності в столиці, В. Янукович заявив про готовність Партії регіонів створити "чергову коаліцію" і сформувати уряд, пообіцявши при цьому викорінити "оранжевий маразм". Приблизно тоді ж один із соціалістів – В. Шибко в ефірі радіо "Ера" зробив незрозумілий пасаж – заявив про ймовірність створення коаліції між Партією регіонів і БЮТ. (Це увечері підтвердив і регіонал Ю. Мірошниченко). При цьому, за версією Шибка, Янукович збереже за собою пост прем'єра, а Тимошенко натомість "віддадуть" крісло спікера парламенту, що стане, за його словами, "відмінним трампліном" у крісло президента. Щоправда, у вірогідність подібної версії повірити практично неможливо.

КОЛИ ця газета дійде до читача, всі голоси, сподіваємося, будуть пораховані. Поки що ж констатуємо: вибори відбулися. Але українська перспектива від того не стала зрозумілішою і чіткішою. Прогнозована зміна політичних еліт може спричинити черговий переділ власності, що зумовить нові соціально-політичні збурення і поставить усіх нас перед новими випробуваннями.

ЧИСТІ ДЖЕРЕЛА

ДУХОВНА СИЛА ПАТРІОТА

Олександр КОТЕНКО,
академік міжнародної Академії
Оригінальних ідей,
провідний науковий співробітник КНДІМП

Чи знаємо ми достеменно, що захищає нашу Батьківщину і весь Народ від історичної смерті? Ви скажете, що люди, а я скажу, що наш Дух. І це стверджували наші праукраїнці тисячі літ тому. Вони знали, що Дух перемагає все, бо він від Бога, він один упорядковує наше життя в історії, дає силу патріоту, а Народу – безсмертя. Дух запліднює мислення патріота, дає йому правду земного життя, і тільки тому Народ живе по Правді, яка не вмирає. Це та Правда, що утворює Національну Ідею і без якої не може жити патріот.

Невже сучасний українець не розуміє, що весь безлад в нашій цивілізації, куди втягується і наша країна – наслідок втрати животворящого Духу? Світом править нахабна людська брехня, і ми повинні добре розібратись, хто кого дурить і хто знищує Дух нашої Історії, що створив усі Народи на Землі.

Некритичне ліберальне ставлення до людини – це сучасна політична ідеологія гуманізму, що перетворилась із чисто філософської проблеми в політичну спекуляцію. Всі невимушено брешуть, що гуманізм обмежив потоки людської крові і буцімто ліквідує масове насилля на всій Землі. Ми бачимо зовсім інше – людський гуманізм ніяк не може замінити Бога, гуманізм його Морального Закону, що творить людину. Сьогодні всі люди вже страхаються того морального релятивізму, що творили комуністи, а тепер їхні послідовники діють під вивіскою "світових стандартів демократії".

Під гаслом гуманізму і прав людини по всій Землі проходить руйнація історичних народів і навіть цілих держав. Мовляв, перед цінністю людини будь-яка держава втрачає свої історично випробувані моральні пріоритети, а тому кожна агресія під гаслом гуманізму не визнає міжнародного права і перетворює державний суверенітет разом з національною культурою в ніщо. Топчуть і грабують національні багатства, створюють "бананові" республіки та руйнують віру людей в життя. Нічого іншого, як світового терору, від цього не буде.

Світлина Святослава МІЗЕРНЮКА

Як легко задурити себе політичною брехнею, коли самі люди починають руйнувати власну державу, рвуть на шматки колись єдиний народ через якісь партії, що буцімто знають, як треба жити і будувати своє майбутнє. Ця духовна хвороба розповсюджується по всій Землі. І кожний народ одразу розпадається на два ворогуючі табори – на фанатиків отруйного лібералізму і на розгублених та знервованих націоналістів-патріотів. Комусь дуже потрібна оця ворожнеча – вона обезволює народ, який стає легкою здобиччю світових хижаків.

В умовах внутрішньої конфронтації люди втрачають здоровий глузд і перетворюють власне життя в пекло потаємної війни та ворожнечі. Хто відстоює правду, а хто несе смертельно небезпечну брехню – це вже нікого не цікавить, бо в таких обставинах не діє принцип критичного виваженого мислення. Всі забувають, на яких Божих принципах стоїть наше критичне мислення, адже гуманізм вимагає компромісу і вперто говорить, що навіть злочинець чи зрадник власного народу повинен мати права людини. Цим стверджується повний абсурд такого права – буцімто моральна та законослухняна людина нічим не відрізняється від патологічного злочинця. Невже злочин проти свого народу має якесь виправдання? А ви дивуєтесь, що порядних людей бракує, а "процвітає" злочинець, навіть на найвищих рівнях державної влади. Там зрада та підкуп – звичайне явище, до якого вже звикла наша цивілізація. Скрізь панує безвихідь та розчарування – зло перемагає тих, хто не знає правди достойного життя.

Всі ми виступаємо свідками і невимушеними учасниками повної деградації духовної сфери нашого удаваного "прогресу", руйнації тих витоків нашої історії, коли з'явились вищі поняття честі та достоїнства людини, без чого немає держави, а народ розбігається навсібіч. Ось чому патріот залишається безкомпромісним і завжди шукає братів по Духу – Божих воїнів в ім'я спасіння свого народу. Ми знаємо таких людей – їх було багато в минулому, і повинно бути достатньо сьогодні. Інакше демократ затягне всіх в "болото" політичної демагогії, зробить всіх "електоратом" і живим "матеріалом" для авантюристів від політики. Сучасний політик дуже "любить" немислячих людей і завжди залишається на стороні дезорієнтованих мас. Маніпулювати ж націоналістом-патріотом ніхто не зможе – бо ним керує Дух Національної Ідеї. Тільки патріот володіє критично виваженим моральним мисленням, і більше ніхто.

Всі шукають Національну Ідею – вчені та письменники, навіть президенти та політики намагаються якось її сформулювати, але марно. Вони просто не знають, з чим вони мають таку важку справу, – Дух Національної Ідеї неможливо описати ніякою мовою, бо це Божий Дух любові, що започатковує всі мови людства. Ми любимо розмаїття культур народів Землі, навіть коли мови не знаємо, – з нами говорить Дух народу, і ми це добре відчуваємо. І розуміє цю Мову Духу тільки патріот – ніхто не скаже, що любити свій народ означає з презирством ставитися до культури іншого народу. Адже у всіх нас один Творець Всесвіту.

Це короткий виклад того Найвищого Знання, яким добре володіли праукраїнці. Ми можемо тільки дивуватись могутньому розуму наших пращурів. Ніякі інші віровчення, а тим більше якісь науки, ніколи не змогли розкрити таїну Бога так, щоб його побачили люди на Землі в якості проявленого Бога, – свого освяченого Народу.

ЧИТАЦЬКА ПОШТА

ЄЕПНУТИЙ КОЛГОСП "ШЛЯХ ЛЄНІНА"

Нині в Україні точаться суперечки: куди нам краще йти – в НАТО чи в ЄЕП, тобто Єдиний економічний простір?

Щодо НАТО, то, видно, там живуть непогано, якщо наші люди масово їдуть туди на заробітки.

Що ж до ЄЕП, то ми в тому просторі прожили аж 73 роки, і називався він Радянським Союзом. Коли ж той "Союз" розвалився, то москалі, дуже шкодуючи за своєю імперією, намагаються її відновити хоча б на просторі трьох держав (Білорусі, Росії, України). Не доведи, Господи, щоб московським шовіністам пощастило здійснити свій підступний план!

Ще в брежневські часи, коли нас намагалися переконати, що в Совдепії побудовано дуже "розвинений" соціалізм і забезпечено "найдемократичнішу в світі демократію", а кордони були наглухо закриті, щоб часом хтось із "ощасливлених" совків не зміг втекти з комуністичного "раю" і не побачив, як живеться людям у справді вільному світі, мені довелося поїхати на заробітки в Харківську область на сезонну роботу, бо в "рідному" колгоспі заробітки були нікудишні. Влаштувався в колгоспі "Шлях Леніна", що в селі Гонтів Яр, неподалік від райцентру Валки. Одної погожої днини побачив я на бригадному току п'яного до нестями чоловіка, при якому було два буханці хліба. Мухи роєм обсіли і його, і хліб.

– Хто це такий? – запитав я завідуючого фермою.

Завідуючий засміявся:

– А це, Михайло, люмпен, тобто пролетарій. Такі в сімнадцятому році прийшли в Пітері до влади, щоб збудувати комунізм. От вони й будують...

В словах завідуючого було стільки народної зневаги до комуністичної брехні, що я тоді вперше позбувся найменшого сумніву в тому, що Радянський Союз приречений на загибель.

Сьогодні ж з такою зневагою ставляться українці до чергового московського блефу – "Єдиного економічного простору".

– ЄЕП? – регочуть наші дотепники. – Хочете побачити, що воно таке? То приїздіть до нас в Озеряни, приходьте на пасовисько. Там вам покажуть не тільки ЄЕП, а і ЄС!

– ЄС? Європейський Союз? Та невже?

– Так! Коли сходяться поважні газди, розмовляють про врожаї, про господарку, про політику. Послухаєш розумну спокійну розмову і подумаєш: такі мудрі люди могли б і Європейським Союзом керувати.

– А де ж у вас ЄЕП?

– А це коли зійдуться любителі оковитої. Пошушукаються, складуться нап'ються, як отой пролетарій, і валяються без пам'яті. Худоба їхня тим часом по чужих городах бродить, сама й по домівках розходиться. Тоді вже нещасні жінки, впоравшись з коровами та телятами, ідуть за своїми чоловіками, приводять їх до пам'яті. Отакий у нас ЄЕП!

– Ви гадаєте, і в ЄЕП будуть такі ж порядки?

– Точнісінько! Москва ж хоче загнати народи в свій черговий колгосп. А в колгоспі яке життя може бути?

Михайло ЧУБАТИЙ,
с. Озеряни,
Івано-Франківська область

НІЧОГО, КРІМ БРЕХНІ І КРОВІ...

Комуністи завжди були безсоромними брехунами, про що свідчать і виступи лідера комуністичної партії України Петра Симоненка.

Ось витяги з "Обращения товарища Петра Симоненка к народу Украины", з яким він звертався до нас в 2004 році.

"Как и после бомбардировок "Люфтваффе", после реформ Януковича стоят разоренные фабрики и заводы, наши матери и отцы умирают от голода, наши дети становятся наркоманами и проститутками, крестьяне превращаются в крепостных, в стране процветает бандитизм и коррупция. Так чем эта власть лучше фашистской? Чем Виктор Янукович лучше рейхсканцлера Эриха Коха?"

"Сегодня бывший зек, а ныне премьер Янукович хочет купить нас дотациями и пенсиями. Украв у страны и ее граждан миллиарды миллиардов, он по-хамски кидает ветеранам войны и труда жалкие гроши..."

"Криминальный клан Януковича – самый крупный в Украине... Так неужели хоть кто-то из здравомыслящих людей может проголосовать за такого кандидата?"

Звертаючись до вчителів, Симоненко запитував: "Хотите ли вы, чтобы в вашем классе висел портрет уголовника-рецидивиста, с которого дети должны брать пример?"

Минуло небагато часу, і позиція Петра Симоненка невпізнанно змінилася – він не тільки опинився в одній коаліції з Януковичем, а й разом вони складали плани побудови такого дикого капіталістичного суспільства, в якому багаті стануть ще багатшими, а бідні ще біднішими.

Хтось може здивуватися: а де ж комуністичні принципи, керуючись якими комуністи на чолі з їхнім вождем слали такі палкі прокляття "світовому капіталізмові"?

Не треба дивуватися. Ніяких принципів у комуністів ніколи не було, їхні керманичі ніколи не були захисниками інтересів бідних, бо самі вони, починаючи з Карла Маркса і Фрідріха Енгельса, не жили бідно. Міф про "світле майбутнє" і "комуністичний рай" був призначений для обдурення "робочіх і крестьян". Сьогодні комуністів з олігархами об'єднують два бажання: набити народними грішми власні кишені і загнати Українську державу в ярмо до "старшого брата".

Пригадується і натякання про "честь і совість". Їх теж ніколи не було у "защітніков трудящіхся". У них були тільки перевтілення. Після кожного з них, перейшовши море крові і безліч трупів, вони міняли закривавлені чоботи, позичали в Сірка очі і приходили до людей з черговою брехнею.

Гнат БІЖИК,
м. Нова Каховка,
Херсонська область

КУН У ДІЇ

ВОЛОДИМИР БОРЕЙЧУК: "КУН – КЛАСИЧНА ПРАВА ПАРТІЯ, КОТРА НАБИРАЄ СИЛИ"

– Більшість політичних партій розкололися. КУН є винятком. На Вашу думку, завдяки чому вдалося зберегти цілісність Конгресу?

– Пані Слава як досвідчений політик твердо розуміла, що без національної ідеї державу не збудуєш. Надзвичайно важко було розбудовувати Конгрес Українських Націоналістів: були і є сили, не зацікавлені в тому, щоб Україна будувалася як національна держава, а без національно спрямованої політичної сили таку державу збудувати неможливо. Мудрість Слави Стецько полягала в тому, що вона розуміла: рано чи пізно навіть денаціоналізовані громадяни пробудяться і повернуться до свого рідного коріння. Тож особливу увагу КУН звертав і звертає на молодь, на нові покоління, що підростають в незалежній державі.

Слава Стецько бачила перспективу Конгресу. Завдяки тому, що КУН об'єднує у своїх рядах щонайбільше патріотів-українців, нам вдалося зберегти цілісність партії. Нині Конгрес зробив крок уперед порівняно з тим, яким був навіть п'ять років тому. Маємо добре організовану структуру, краще технічне оснащення. Наші ряди поповнилися молоддю, патріотами, творчими людьми тощо.

Ми дуже вдячні людям, які не допустили розколу. Хоча спроби такі траплялися. Особливо запам'ятався П'ятий збір – 25–26 листопада 2000 року. Тоді за допомогою сторонньої впливу були здійснені спроби розколоти Конгрес. Не вийшло. Пані Слава була дуже досвідченим політиком і поступово нейтралізувала деструктивні течії.

Ми є політична партія і діємо відповідно до Закону про політичні партії та Статуту КУН. Члени КУН входять до різних громадських організацій. Нам приємно, що серед нас – члени ОУН під проводом Миколи Плав'юка, "Просвіти", ОУН (р), Спілки офіцерів, Всеукраїнської Ліги жінок. Закони України дозволяють членам політичних партій перебувати в громадських організаціях. Але якщо громадська організація намагатиметься втрутитися в діяльність нашої партії, як це мало місце на П'ятому зборі, то будемо адекватно реагувати. У нас є самодостатній Провід – вищий керівний орган, котрий здатен розв'язати будь-які організаційні проблеми. А Великий Збір уповноважений самостійно формувати вищі керівні органи Конгресу. Я впевнений, що наше членство нікому не дозволить маніпулювати своєю свідомістю.

Напередодні 11 збору, який відбудеться 20 жовтня цього року, відчуваємо: знову є деструктивні сили, які намагаються втрутитися у діяльність КУН. Тим, хто хоче послабити чи приборкати Конгрес, нічого не вдасться. Наразі маємо досить потужного керівника – голову КУН Олексія Івченка. Я був свідком, як вступав до КУН Олексій Івченко та його товариш, нині член президії Головного Проводу, голова Київської обласної організації Андрій Лопушанський. Завдяки їхній підтримці КУН істотно змінів. Пізніше, коли Слава Стецько відійшла у вічність, переважна більшість членів партії обрала головою Олексія Івченка. Я переконаний, що і на наступному зборі делегати підтримають цю кандидатуру.

Олексій Івченко – дуже вольова і сильна людина. Він довів це, очолюючи НАК "Нафтогаз" України. Наша газета неодноразово писала про позитивні зрушення, що відбулися у цій стратегічній галузі за його керівництва. Наголошую: Івченко був першим етнічним українцем, який очолив НАК "Нафтогаз". Проте він виявився занадто незручним на цій посаді для олігархічних кіл. Зробивши "Нафтогаз" прибутковою організацією, Олексій Івченко відрахував до бюджету України на 6 мільярдів гривень більше, ніж його попередник Юрій Бойко (нині міністр ПЕК). Проросійська номенклатура всіляко намагалася скомпрометувати Івченка. Йому безпідставно "приплели" казна-що включно з автомобілями. Коли "Нафтогаз" очолював Бойко, була розроблена схема оренди автомобілів, за якою круглі суми з оренди надходили самим собі. Івченко зламав цю схему, а за кошти, що їх мав би виплатити псевдоорендодавцям, закупив цілий парк автомобілів для "Нафтогазу". Тобто бюджетних коштів для купівлі авто не використовував. Але, як мовиться, костомашка кинута – і пси почали гризти.

Піар-кампанія проти Олексія Івченка була нічим іншим, як замовленням російських спецслужб та доморощеної "п'ятої колони", зокрема тих яничар, яких позбавили "корита", і вони певний період не могли качати гроші зі структур "Нафтогазу". Зверніть увагу: тим, що сьогодні відбувається у НАК "Нафтогаз", вже ніхто не цікавиться. Жодного інформаційного ажіотажу довкола підвищення цін на енергоносії. Тим часом купуємо газ все дорожче, а ціни за транзит російських енергоносіїв залишилися на попередньому рівні. Пригадайте: доки "Нафтогазом" керував Івченко, увага всієї країни і всіх провідних ЗМІ була буквально прикута до цієї організації. Кожен крок керівника публічно аналізувався, коментувався і піддавався нищівній критиці. Ще б пак! Свідомий українець керує галуззю, де проходять величезні грошові потоки! Згадаймо: саме Олексій Івченко довів, що Росія заборгувала Україні понад 10 мільярдів доларів.

– Чи не послабила партію відмова від участі у дочасних виборах? Виходить, що Конгрес перестане бути парламентською партією?

– Конгрес взяв участь у виборах, але в інший спосіб. Головний Провід Конгресу ухвалив підтримати пропрезидентські сили – блок "Наша Україна – Народна самооборона" та БЮТ. Багато членів КУН по всій Україні працювали у дільничних та територіальних виборчих комісіях, у виборчих штабах, в агітаційних групах. Інша річ, що представників КУН не було у виборчих списках. Існувала умова: якщо партія увійде до об'єднання, то має саморозпуститися після виборів. Це для КУН неприйнятно.

Хоча окремі члени Президії Головного Проводу пропонували увійти до блоку НУ–НС на умовах саморозпуску партії, мотивуючи це тим, що КУН, буцімто, не має перспективи. Моє глибоке переконання: Конгрес має величезну перспективу. Для нас не важливо, три чи чотири наші представники перебуватимуть у списку мегаблоку. Невже заради кількох місць у парламенті варто руйнувати добре налагоджену партійну структуру? Ні! Мусимо зберегти КУН, бо то є класична права партія, котра набирає сили. Я переконаний: у наступних виборах Конгрес обов'язково братиме участь як самостійний суб'єкт і переможе. Або ж формуватиме окремий блок політичних сил та громадських організацій, щоб мати у парламенті праву фракцію.

Є ще влада на місцях: не менш, а можливо, й більш впливова. Представників КУН чимало у місцевій владі на різних посадах: депутати обласних, міських, районних рад, заступники голів облдміністрацій, начальники обласних управлінь, голови сільських і селищних рад, міські голови. Радіємо, що наші люди гідно працюють і сподіваємося: їх щораз більшатиме.

– На Вашу думку, чи змінять дочасні вибори конфігурацію сил у парламенті?

– Чинна виборча система – пропорційна – не відповідає ні менталітетові українців, ні традиціям. Наш народ завжди обирав владу на віче. Нині навіть не знаємо, кого обираємо: списки закриті й безликі. Мажоритарна система була прийнятнішою. Люди бачили, за кого голосують, кандидати у депутати їздили по округах, дивилися своїм виборцям у вічі, а конкретний депутат відповідав за стан справ у своєму окрузі. Сьогодні ніхто ні за що не відповідає.

Як відомо, Президент наголошував на недосконалості чинного варіанту Конституції. Особливо це стосується нововведень, пролобійованих Морозом у грудні 2004 року, які створили хаос між гілками влади. Слід докорінно змінювати виборче законодавство та закласти такі норми у Конституції України, щоб три гілки влади – законодавча, виконавча і судова – гармонійно працювали, а не протистояли одна одній.

Дуже важливо законодавчо зафіксувати, що Україна – президентсько-парламентська держава, мононаціональна й унітарна. Верховна Рада та спікер мають звітувати перед народом і Президентом, які вони закони прийняли, щоб забезпечити подальший розвиток держави, подолати корупцію, злочинність, соціальну незахищеність. А доти ті, хто були ініціаторами цього хаосу – сиділи у парламентських кріслах і розповідали байки. Добре, що наш мужній і мудрий народ давно зрозумів підтекст цих байок.

Ось Янукович в усіх гріхах звинувачує помаранчеву владу, а сам – діючий прем'єр-міністр. Він повинен звітувати, що зробив за період головування в уряді. Ціни зросли, рівень життя погіршився. То хто винен – помаранчеві чи донецький клан, який розкручує тіньові схеми, аби прибрати більше до своїх рук? Тому на порі – прийняття Конституції, яка б збалансувала діяльність всіх гілок влади і визначила Україну як президентсько-парламентську республіку.

Хочу наголосити на важливості цих виборів. Від них залежить, яким шляхом піде Україна. Біло-блакитні ж намагаються накинути Україні новий геополітичний зашморг – промосковський. Тому сьогодні знову піднімають питання двомовності, що суперечить Конституції, таким чином демонструючи Москві свою вірнопідданість. А за два роки – президентські вибори. Визначальним буде, хто сформує коаліцію. Бо ж коаліція формуватиме новий уряд, виконавчу владу. А це кадри, фінанси, ЗМІ, що впливатимуть і на процес обрання Президента.

На мій погляд, доцільно, аби Віктор Ющенко був переобраний Президентом на другий термін. Це зміцнить державу. Ющенко – перший Президент, який дотримується державницьких українських цінностей. Він переконав багатьох у парламенті проголосувати за визнання Голодомору, видав Указ про ОУН-УПА, про вшанування Ярослава Стецька і Слави Стецько, про відзнаку сторіччя Романа Шухевича. Я впевнений: Віктор Ющенко ще багато зробить для відновлення історичної справедливості. Є сили, які хочуть бачити Україну без українців. Тому національна ідея має стати на сторожі української нації на споконвічній українській землі.

Найближчим часом, на моє переконання, Президент має ініціювати спорудження у Києві Пантеону Слави, аби перепоховати таких провідників нації, як Симон Петлюра,Степан Бандера, Євген Коновалець, Ярослав Стецько та багато-багато інших подвижників, чий прах нині покоїться на чужині. Так роблять усі держави. Поляки розшукують польських солдатів, італійці – італійських, німці – німецьких. Час і нам своїх героїв повертати на рідну землю.

– Добігли кінця виборчі перегони. Ваш коментар щодо результатів виборів та подальших кроків КУН?

– Результати виборчої кампанії ще раз підтверджують, що доля помаранчевої коаліції вирішується перевагою в декілька депутатів. Це знову переконливо доводить: ухвала Головного Проводу КУН про те, щоб не брати самостійної участі у виборах та підтримати пропрезидентські сили, була правильною. У протилежному випадку КУН, відібравши певний відсоток голосів у помаранчевих, міг стати на заваді формуванню демократичної більшості.

– 14 жовтня Україна відзначатиме 65-річчя Української Повстанської Армії. Як КУН планує зустріти цю дату?

– Голова Конгресу розпорядився: усім керівникам районних, міських та обласних організацій взяти активну участь у підготовці й відзначенні ювілейної річниці УПА. У Києві та в обласних центрах відбудуться урочисті заходи, зокрема у столиці, в палаці "Україна" – святкове зібрання. Київська організація КУН входить до координаційної ради з відзначення річниці УПА, тож 14 жовтня на Майдані планується встановити сцену і влаштувати концертну програму, де звучатимуть пісні УПА. КУН візьме найактивнішу участь у святкуванні 65-річчя УПА в усіх куточках України.

– Дякую за розмову.

Вела розмову Марта РИМАР

Закінчення. Початок на 1-й стор.

ВАЖКА ПАМ'ЯТЬ

ТЕРНИСТІ ЕТАПИ

Фрагмент із спогадів політв'язня сталінських концтаборів

Микола БАРБОН

Чужа, широка ріка Єнісей дихала на нас, політв'язнів, пронизливим гадючим холодом.

Цілий день нас заганяли в баржу, понад краями бортів якої, як ілюмінатори, через кожних півметра в нічний час горіли електролампочки. На кормі і на носі, на ходовій рубці були прикріплені потужні прожектори-"юпітери", а під ними – кулемети. У трюмах тієї баржі над бортами корпусу з дощатою обшивкою стояли двоярусні нари, на які нас набили, як клопів до щілини.

Вхід до трюму закривався гратами з товстих металевих прутів. Ті грати замикалися великим церковним замком. Над люком трапу до трюму стояв направлений униз невеликий прожектор, біля нього – кулемет і конвоїр-чекіст поруч.

Біля мене на нарах лежали: Василь Полігонкий з Київщини, майор Микола Лук'яненко з Самари і моряк Ізмайлов із Севастополя.

За місце на нарах у мене виникла сварка з молодим красивим грузином. Я не поступався йому місцем, і він почав мене витісняти з нар. Я покликав на допомогу, і всі кинулися на грузина у якійсь страшній злобі і хотіли його бити. І я побачив у людей те наболіле, усю злобу до нього як до одноплемінця Сталіна, хоч той і не міг відповідати за нього. Грузин ненавидів "вождя народів" так само, як і ми, і мав такий самий строк, як і ми.

Я був уже не радий, що став приводом для сварки. На грузина усі накинулися з криком: "Кацо! Кацо! Бий його, підлого грузина!"

Та злоба охолола, коли по трапу почали спускатися конвоїри, питаючи, що за шум. Але їм ніхто нічого не відповів. Грузина заспокоїв його старий, посивілий земляк. Пізніше, в 1952-му році, я працював з тим старим грузином в шахті. Це був розважливий, добрий інтелігент з розумними карими очима. Він був меншовик, і необачно повернувся у свою сонячну Грузію із Західної Європи та потрапив разом з нами у Норильський ГУЛАГ.

Ці грузини під час війни служили у німецькому легіоні. Пізніше у таборі я заприятелював із ними.

Вечорами у трюм спускалися чекісти-конвоїри і дерев'яними молотками з довгими ручками простукували обшивку бортів баржі, шукаючи прорізи для втечі. Зсередини корпус баржі був обшитий. Після чергових перевірок бортів солдати цими ж молотками з презирством били і нас.

Одного разу мені "пощастило" виносити парашу на палубу, і я побачив по обидва боки глухі береги Єнісею з дрімучою тайгою та холодне сіре небо нависаючої Півночі. З трюма через грати ми бачили лише шматок цього холодного сірого неба з пливучими кудись по ньому білими хмарами.

Баржа-в'язниця була набита вщерть людьми, і назва її була смерть.

Душі наші обіймав холодний жах. Журба карбувала наші обличчя. Усіх нас лякав страх перед майбуттям.

Крізь грати іноді високо у небі ми бачили чайку і чули її крик-ридання, крик туги. Вона кружляла в небі над баржею і своєю волею гріла наші серця.

Але наші душі кам'яніли у мовчанні, скорботі і гніві. Наді мною на нарах чутно було чийсь стогін. Молодий грузин поруч утирав з очей гарячу сльозу. Тривога породжувала в наших серцях протест.

Ущерть набитий людьми напівтемний трюм-тюрма наповнював сморід людських тіл. У задусі вигинаються, як черв'яки, і кричать хворі люди, а зверху летить їм у відповідь російський мат. Так хотілося напитися холодної води у цьому задушливому пеклі... А караван продовжував плисти за течією Єнісея понад берегами дикої тундри. Нас везли до Льодового Етапу, де на нас чекала смерть.

Наші душі опікав біль від розлуки з близькими, і кожен думав про муки, які чекають на нас, і чи зможе він вижити після них. Нас везли як злочинців на смерть, і ми це знали.

Інколи вночі через грати видно було нічне небо з його космічною безоднею і далекою блідою зіркою,

Кожен жив і марив минулим та мріяв про волю або бачив її у снах із зорею на світанку.

Несуть нашу плавучу тюрму води Єнісея у край морозів, негоди, мук, голоду і свавілля. У край вічної мерзлоти, край тундри і снігів. То був наш смертний шлях, від згадки про який у тих, кому пощастило вижити, німіє душа. Нас везли до Норильська...

м. Київ

ЧИТАЦЬКА ПОШТА

БАНДЕРІВЦІ НОСИЛИ НЕ ТАКІ ТРИЗУБИ...

Після Другої світової війни я працювала вчителькою в селі Трач Коломийського району на Станіславщині. Там стояв радянський військовий гарнізон, який займався арештами та вбивствами бандерівців і всіх, хто був проти московських окупантів.

Мешкала я в невеликій хатині. Однієї травневої ночі оселя моя аж затряслася від страшенної сили ударів у двері. Коли впускала непроханих гостей, то дуже здивувалася: бандерівці? Але ж вони ніколи раніше так нахабно не вдиралися! Та й таких великих тризубів на поясах не носили, як у цих нахаб! І я подумала: "Щось тут не те!".

А нічні "гості" почали мене допитувати:

– За якою програмою ведете уроки?

– За програмою радянської школи.

– Історію України-Руси Михайла Грушевського пропагуєте?

– Ні, бо в другому класі діти ще ніякої історії не вивчають.

Пильно обдивившись мою оселю, "гості" пішли, а я вже не могла заснути, думаючи про дивну поведінку отих "бандерівців".

Зранку я вже була в класі. Незабаром хтось постукав у двері. Я вийшла в коридор і побачила радянського офіцера, обличчя якого здалося мені знайомим. Привітавшись, він запитав:

– Хто цієї ночі приходив до тебе додому?

Ще пильніше придивившись до офіцера, я відповіла:

– Вночі у мене були ви, переодягнені в бандерівця!

Тоді він попередив мене, щоб я нікому нічого не розповідала, бо буду покарана. Я, звісно, нікому й словом не обмовилася про московську провокацію, в яку ті підлі люди хотіли мене втягнути. Але репресій уникнути не пощастило. В 1947 році мене заарештували і запроторили в Станіславську тюрму. Після тюремних знущань відправили мене у далекий, холодний, дрімучий Норильськ. Провівши на каторзі тридцять років, у 1977 році я повернулася в Коломию. Цілувала землю, кожен листочок, дякуючи Богові за щасливе повернення. Ще й сьогодні згадується мені пісня про каторгу:

Хай нас по тюрмах саджають,
Хай нас пробують вогнем,
Хай на Сибір засилають,
Та ми всі тортури знесем!

Ольга ГРИГОРЧУК,
м. Коломия,
Івано-Франківська область

ПОСТАВ НАД ДОРОГОЮ ПАМ'ЯТНИК ОТАМАНУ

Різним націям випадає різний шлях до національної свободи і величі. Українській нації доля призначила надзвичайно тернисту дорогу. Може, це плата за даровані нам благословенні землю і небо, а може, це плата за великі істини, яких і досі не усвідомила переважна більшість громадян.

Головною причиною наших довголітніх страждань є те, що ми не виконуємо заповітів наших великих предків: досі не обнялися по-братськи, любимо скиглити, зосереджувати увагу на негативах, хоч треба робити навпаки: і чужому научаючись, і свого не цураючись. Якщо деяким іншим націям доводиться брехати, возвеличуючи своє минуле, то ми маємо повне право сказати разом з нашим генієм: "У нас нема зерна неправди за собою". Треба тільки використовувати всі можливості для відновлення історичної пам'яті нашого народу. На щастя, для цього вже чимало зроблено. Ще не так давно тоталітарний комуністичний режим називав наших національних героїв зрадниками, бандитами, націоналістами, вкладаючи в це слово зміст, мабуть, і їм, комуністам, не до кінця зрозумілий. Тепер відкриваються архіви, на повний голос заговорили правдиві свідки, нащадки героїв дістають змогу дізнатись правду, яку ворог так довго приховував і нищив.

Ось і в нас, на новомиргородській землі, відбулася знаменна подія: в День Незалежності України урочисто відкрито пам'ятний знак на честь земляка-героя 20-х років минулого століття Ларіона Загородньої, про славну діяльність якого так гарно написано в книзі Романа Коваля "Отамани гайдамацького краю".

Пропозицію встановити цей пам'ятний знак вніс внучатий племінник отамана Віктор Загородній, якого одностайно підтримали всі учасники спільних зборів районної та міської організацій Конгресу Українських Націоналістів.

Пам'ятний знак постав біля дороги державного значення, там, де межує село Турія з селом Йосипівкою, в якій народився повстанський провідник. На його відкриття прийшло багато місцевих жителів та гостей. Отець Микола, що прибув з обласного центру, освятив пам'ятник. Учні Панчівської середньої школи згадали біографію отамана Загороднього, прочитали патріотичні вірші. Чимало палких виступів прозвучало на святковому мітингу, який завершився співом Гімну України та салютом з рушниць.

Хотілося б подякувати за велику організаційну роботу кунівським активістам В. Тріщенку та Г. Ковальчуку.

В. ЯЩЕНКО,
голова Новомиргородської РО КУН,
Кіровоградщина

ВИЗНАТИ ОКУПАНТАМИ

Хочу подякувати Вам, дорога редакція дуже гарної і цікавої газети, особливо за публікації на історичну тематику.

Водночас хотів би висловити побажання. Матеріали про боротьбу ОУН-УПА, звичайно, дуже потрібні нашому читачу. В той же час, на мою думку, варто більше друкувати розповідей про Українську Визвольну Революцію 1917–1920 років.

Здаючи в 2002 році вступні іспити до університету на факультет історії і правознавства, я познайомився з людьми, які теж складали іспит з історії. Виявилося, що вони навіть не чули нічого про Центральну Раду, про її Універсали. Було тим абітурієнтам 28–33 роки. А вони ж вивчали історію України в школі, за офіційно затвердженими підручниками. Ці недоліки підручників можна було б виправити завдяки засобам масової інформації, якби вони діяли в інтересах української національної ідеї. На жаль, в інформаційному просторі нашої держави продовжується московська окупація. Наших громадян систематично дезінформують, нав'язуючи їм антиукраїнські історичні концепції, прищеплюючи повагу до людей і подій, які того не заслуговують, і, навпаки, продовжуючи паплюжити або замовчувати видатних історичних діячів України, вікопомні дати нашого національного календаря.

Тому й не дивно, що пересічні українці в масі своїй досі не знають, що 4 березня 1917 року у Києві було створено Українську Центральну Раду, з чого почалося творення незалежної Української Держави. Ленінська Росія офіційно визнала цю державу. Та через деякий час московські більшовики почали війну проти Української Народної Республіки, встановили на нашій землі свій окупаційний режим, проти якого наш народ довго і героїчно боровся. Недаремно права рука Леніна – Лейба Троцький відкрито визнавав: "Радянська влада протрималася на Україні до цього часу (і протрималася нелегко) в основному силою Москви, великоруських комуністів і Червоної армії".

Така правда історії, яку досі приховують від українського народу, щоб він продовжував вірити у московські небилиці про "віковічну дружбу двох братніх народів".

Народи Прибалтики, поневолені 1940-го року сталінським режимом, завжди чітко усвідомлювали, що їх не "звільняли", а окупували. В Литві, Латвії, Естонії більшовиків офіційно визнано окупантами, після чого визнання "лісових братів" (учасників збройної боротьби з московськими окупантами) відбулося без проблем.

І коли Україна теж визнає окупантами московських більшовиків, тоді не важко буде відновити історичну справедливість щодо ОУН-УПА.

Вадим ГОБОЗОВ,
м. Пирятин, Полтавська область

ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ

УКРАЇНА-ШВЕЙЦАРІЯ: ЧИ МОЖНА ПОРІВНЮВАТИ?

Доволі часто противники української мови і взагалі всього українського, вчергове атакуючи українське слово і починаючи розмови про своє бажання зробити російську мову чи то другою державною, чи хоча б регіональною (з занадто розширеними правами як для такої) мовою в Україні, наводять на свою користь приклад багатомовної Швейцарії, в якій, як відомо, проживає чотири корінні народи, і національними визнано чотири мови. Саме так, на думку усілякого роду зайд, начебто має бути і в Україні.

Руслан НАЙДА

Зрозуміло, що всі спекуляції представників антиукраїнських сил навколо мовного питання здіймаються аж ніяк не через потребу захисту російської мови (їй нічого не загрожує), а є виключно проявом нарочитої, демонстративної неповаги до української мови, що була прищеплена їм десятиліттями відповідного виховання. А ось щодо апелювання зайдами до досвіду Швейцарії, яким вони безпідставно підживлюють свій шовінізм, то тут їм варто було б краще замислитись над питанням про те, чи можна взагалі порівнювати Україну і Швейцарію у мовному питанні і ставити Швейцарію за приклад Україні.

Адже насправді ні про яке порівняння тут не може йтися! Тому що між Україною і Швейцарією у цьому питанні немає нічого спільного. Зрозуміє це кожний, хто зробить над собою зусилля і вивчить історію Швейцарії. Вже невеличке її дослідження виявляє цілковиту недоречність порівняння України з цією державою.

Швейцарію оточують німецькомовні Німеччина, Австрія, Ліхтенштейн та романомовні Італія й Франція. А які корінні народи живуть у Швейцарії? У ній живуть "ті ж самі" німці, італійці, французи та ще ретороманці, що є близькими до італійців. Тобто Швейцарську конфедерацію населяють ті самі народи, що й оточують її (з тією лише особливістю, що швейцарські народи в історії мають більше спільного поміж собою, аніж кожний з них зі своєю етнічною батьківщиною).

І це ще не все. Подивіться на мовну і етнічну карту Швейцарії. На ній легко помітити одну цікаву і дещо неочікувану для необізнаної людини особливість – чотири народи країни не просто перемішані в ній (як це робилося владою в СРСР з метою асиміляції), а живуть за певною закономірністю: швейцарські німці живуть переважно на територіях, що межують з Німеччиною, швейцарські ретороманці та італійці – на територіях, що межують з Італією, швейцарські французи – на територіях, що межують з Францією.

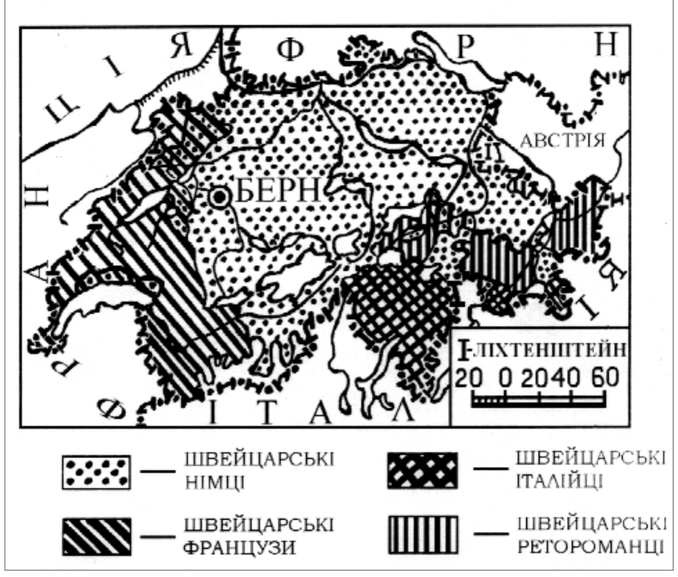
Швейцарія є особливою країною, що утворилася на перетині етнічних кордонів чотирьох народів – німців, італійців, французів, ретороманців, об'єднавши в собі невеличкі частини кожного з них.

Сучасна Швейцарія і багатонаціональна швейцарська нація склалися на землях, які у різні часи і на різні терміни завойовували навколишні народи – римляни й різноманітні германські племена (алемани, бургунди, франки тощо), роблячи завойовані землі частинами своїх держав. Різні частини сучасної Швейцарії у різні часи належали до Ломбардії, Риму, Франкської Держави, Священної Римської імперії, габсбурзької Німеччини та ін., будучи в складі їх лише окраїнними провінціями. Завоювання відіграли вирішальну роль у етнотворчих процесах, що відбувалися тут. В залежності від того, під вплив якої з навколишніх держав – романської чи германської – підпадали землі майбутньої Швейцарії, на них посилювалися або романізація, або германізація місцевого, колись кельтськомовного, населення. Це і призвело до сучасної етнічної і мовної картини Швейцарії, причому, – зауважте – загальні окреслення статусу у розподіленні мовних груп, який ми знаходимо на карті розповсюдження мов у сучасній Швейцарії, встановилися вже у V–VI ст.! "В наступні століття події політичного характеру не призвели до істотних змін мовних меж, що закріпилися тут з V–VI ст."(Див. "Языки и диалекты Швейцарии", Л.-Наука, 1990, стр.8).

Таким чином, мовні кордони на територіях, на яких згодом утворилась Швейцарія, визначилися ще задовго до початку утворення самої країни. Вона почала складатися лише через вісім століть по тому, у 1291 році, коли в ході визвольної боротьби проти Габсбургів три кантони уклали Вічний союз, що й став основою майбутньої швейцарської конфедерації. З часом до союзу приєдналися інші кантони, які до цього були окраїнами різних навколишніх (французьких, італійських і німецьких) держав, але відокремилися від своїх національних центрів, будучи відірваними від них і не відігравши істотної ролі в їхній історії. Ось так утворилася багатонаціональна Швейцарія – шляхом об'єднання чотирьох різномовних народів, що свого часу належали до різних сусідніх держав, однак, завдяки спільним долям, економічним і культурним зв'язкам, об'єднались.

Отже, кожен народ невеличкої європейської країни Швейцарія живе на своїх споконвічних територіях – чітко виражених національних частинах країни, які колись були провінціями різноманітних німецьких, італійських і французьких держав, але відокремилися від них і об'єдналися поміж собою, а мовні межі визначилися тут ще за сотні років до утворення самої країни – майже півтори тисячі років тому, і з тієї пори не змінилися!

МОВНА КАРТА ШВЕЙЦАРІЇ

Отож, надання статусу національних мов мовам усіх чотирьох корінних народів у сучасній Швейцарії є цілком природним і логічним (до речі, ретороманська отримала цей статус більш ніж через сто років після інших – у 30-х рр. XX ст.).

Але не треба думати, що рівноправ'я мов створює безлад і вседозволеність, що хтось може, прикриваючись рівноправ'ям мов, зухвало зневажати мову іншого народу на його території і, наприклад, перебуваючи в іншомовному кантоні, нахабно вимагати, щоб з ним розмовляли його власною мовою. Все має свої межі! Для захисту мов усіх чотирьох корінних народів діє так званий "принцип територіальності", тобто дотримання традиційних мовних меж, які існують вже століттями, і виключне використання споконвічної для кожної області мови в установах, судах і школах. Тобто на практиці державність кожної мови реалізується не в межах всієї країни (як хтось думає), а виключно в тих кантонах, де вона споконвіку є рідною для місцевого населення. Заяви на кшталт "Расія там, гдє рускіє" тут вже не пройдуть! Якщо швейцарці їдуть в іншомовний кантон, то там вони намагаються користуватись мовою місцевого народу (якщо вивчали її у школі), або користуються послугами перекладача – цього вимагають традиція і закон. В такий спосіб у Швейцарії немає домінування якоїсь однієї мови, мовної дискримінації і асиміляції. (Виключення становлять лише ретороманці, які частково піддаються асиміляції.)

Все це аж ніяк не нагадує ані історію, ані мовну ситуацію в Україні! Всього вищесказаного досить для того, щоб зрозуміти, що досвід багатомовності Швейцарії не тільки не може бути прикладом для України у наданні російській мові статусу другої державної (чи навіть регіональної у тому вигляді, як це декотрі політичні сили протизаконно роблять на Сході), а й, навпаки, є аргументом проти всього того, що мала Україна за часів СРСР і має внаслідок того зараз.

На відміну від Швейцарії, де народи живуть на своїх споконвічних землях і лише об'єдналися в процесі історичного розвитку в єдину країну, а мовні межі визначилися ще задовго до утворення самої країни і існують без змін століттями, населення України склалося не природнім шляхом (наприклад, об'єднанням різних народів), а внаслідок цілеспрямованої колонізації українських земель, що почалася ще за царату і продовжилася, набувши жахливих проявів, за совєцької влади. Більшість росіян України не можуть похвалитися тим, що Україна – їхня споконвічна земля, бо це люди, що були переселені сюди з Росії у різні часи, особливо у XX ст. Мало того, переселяючись на українські етнічні землі, вони і знати нічого не хотіли про щось на кшталт швейцарського "принципу територіальності" мов, про якесь там збереження ареалу розповсюдження української мови і її право на вільний розвиток. Натомість силоміць насаджували українцям свою мову. А відтак ні про яке порівняння України (де росіяни лише колоністи, – щоб не сказати колонізатори, які до того ще й не поважають національних прав українців та інших народів) зі Швейцарією (де всі народи живуть на своїх споконвічних землях і поважають національні права один одного) не може йтися!

Україна і Швейцарія є цілком різними країнами, і їх не можна порівнювати. У них різне все – починаючи від історії і принципів утворення країни, і закінчуючи сучасною мовною ситуацією.

Сучасна Швейцарська конфедерація складається з 26 кантонів, кожний з яких за федеральною конституцією є суверенною державою зі своїм урядом і конституцією і навіть має власний вихід на міжнародні відносини. Але кордони багатьох з них поділяють країну не за національним, а за історичним принципом, і тому в країні разом з мононаціональними кантонами є кілька кантонів, в яких проживають два народи (вони, як правило, не перемішані, а живуть компактно у різних частинах кантону). У таких кантонах в офіційному вжитку домінує одна мова – мова переважної більшості населення кантону. Національні меншини цих кантонів (вони можуть складати кількадесят відсотків від населення кантону!), повністю зберігають свою мову, користуються нею у своєму середовищі, але вивчають і там, де це належить, використовують офіційну мову кантону.

За цією моделлю українська мова у рамках колишнього СРСР мала б бути єдиною державною і офіційною мовою в межах всієї Української РСР, а вивчення її у школі, володіння нею і використання як державної мали б бути обов'язковими для всіх жителів України. Нечисленні росіяни (у 1920-х р.р. їх було близько 1/12 всього населення підсовєцької України) повністю зберігали б свою мову, користувалися нею поміж собою, але вивчали б українську і користувалися би нею як єдиною державною.

Зрозуміло, що і ця модель не була реалізована. У колишньому СРСР всюди домінувала не мова корінного населення, а російська. Совєцькій владі навіть теоретично не був відомий швейцарський "принцип територіальності" мов або щось на кшталт нього. В Україні українська мова десятиліттями штучно і наполегливо витіснялася неукраїнською владою з усіх сфер вжитку, мільйони українців були позбавлені права виховуватись українською мовою і виховувати нею своїх дітей, що призвело до значного зросійщення українського народу, а статус української мови був штучно зведений до такого рівня, що її можна було навіть не вивчати у школі. Річ, небачена для Швейцарії! Крім того, населення Української РСР склалося зовсім не природнім шляхом, як у кантонах Швейцарії, а внаслідок постійної масової колонізації українських земель зайдами зі сходу, що супроводжувалася масовим нищенням та виселенням українців.

Вивчаючи досвід Швейцарії і порівнюючи її з колишнім СРСР, розумієш, що всього того, що є у швейцарців, були позбавлені українці, а все, чого зазнали українці, швейцарським народам, на їхнє щастя, не довелося пережити.

Отож, порівняння мовних ситуацій України і Швейцарії не тільки не на користь двомовності в Україні, а й, взагалі, кричуще вимагає від нас якомога швидше позбутися наслідків денаціоналізації. А тим зайдам-шовіністам, які апелюють до досвіду Швейцарії, замість того, щоб робити це, треба самим ще довго і наполегливо (якщо вони взагалі здатні на це) виховуватись до культурного рівня швейцарців у толерантному ставленні до мов інших народів і не заважати нам, українцям, повертати собі своє.

В Україні може бути лише одна державна мова – українська. Однак це аж ніяк не може зробити нашу країну недемократичною у мовному питанні і не означає, що у нас можуть бути у майбутньому, коли почнеться справжня українізація, утиски неукраїнців за мовним принципом, а будь-які обвинувачення в цьому – це або невігластво, або звичайнісінькі спекуляції.

P.S. Донедавна приклад Швейцарії був одним з найулюбленіших і найрозтиражованіших аргументів серед тих, хто хотів би нав'язати Україні двомовність. Безумовно, цей "липовий" аргумент більше не може бути на озброєнні у зайд, що прикривали ним свої шовіністичні амбіції. Та останнім часом в їхньому середовищі, поряд зі Швейцарією, почали з'являтися нові приклади, які вони висувають за такі собі аргументики на користь двомовності: Фінляндія, де державними є фінська і шведська (шведи складають лише 5 % населення Фінляндії), Бельгія, де теж дві державні мови, та декотрі інші країни. Все це створює ілюзію масовості у світі, зокрема в Європі, такого явища, як багатомовність, і Україна начебто теж має приєднатися до таких країн. Проте, як виявляється, коли глибше дослідити історію, принцип формування і мовну ситуацію кожної з цих країн, то в жодній з них ми не знайдемо аналогій ані з історією, ані з принципом формування, ані з мовною ситуацією в Україні! А відтак, вони не є прикладом для нас у питанні надання російській мові статусу другої державної чи регіональної мови. Більше того, у деяких випадках надання російській мові статусу другої державної ми знаходимо факти не тільки не на користь російської, а й, навіть, такі, що у основі своїй мають протиросійсько-імперський характер. Так, фіни – нехай знають про це "наші" зайди – надали шведській статус другої державної якраз на знак вдячності за те, що шведи допомогли Фінляндії у її боротьбі за незалежність проти... Росії.

м. Донецьк

ПОСТАТІ

БРАТИ ІЛЛЄНКИ: "ЗДАЄТЬСЯ, ЩО ЧАС ЗУПИНИВСЯ"

В Україні знімається настільки мало кінофільмів, що кожен із них – уже подія. Такою подією свого часу стала стрічка "Молитва за гетьмана Мазепу" Юрія Іллєнка. Між тим, український кінопростір залишається заповненим іноземною кінопродукцією, а потенціал української творчої молоді реалізується за кордоном. Про ці та інші проблеми розмова з відомими українськими кінорежисерами Юрієм і Михайлом ІЛЛЄНКАМИ.

– Зараз актуальне питання, як зробити українське кіно цікавим для самих українців. Чи можливо це? Тим часом у США, приміром, подібну проблему важко навіть уявити. Та й навіть у Росії...

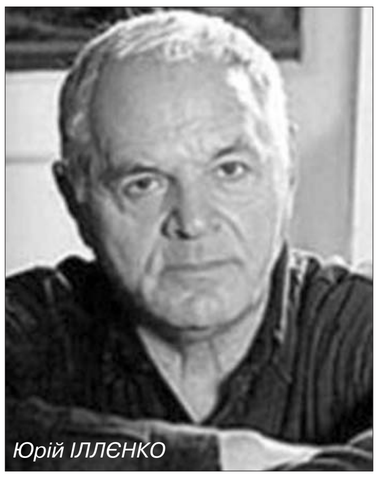
Юрій Іллєнко: На мій погляд, головний злочин знищення українського кіно полягає навіть не в тому, що позбавлені роботи талановиті українські актори, режисери, сценаристи. Він у тому, що глядач позбавлений можливості побачити себе, своє життя на своєму екрані. Я дуже радо дивлюся американські фільми, але я не можу дивитися лише їх. Ви вийшли із зали – і цей фільм десь там у залі й залишився. Я, звісно ж, не маю на увазі хороші американські чи російські фільми. Але це не моє життя, це не моя культура. Я не знаходжу там відповіді на запитання, яке ставить переді мною життя.

А щодо того, чи цікавий український кінематограф... Приміром, цього року до Полтави на фестиваль "Мазепа-фест" ми привезли фільм "Криниця для спраглих". Фільм дуже старий – це мій режисерський дебют 1965-го року. Це фільм про геноцид українського села. Він виявився досить пророчим і, в чому я точно впевнився, не залишив нікого байдужим. До речі, ця стрічка була заборонена постановою ЦК КПУ, через що 22 роки пролежала в "ув'язненні", на полиці. Втім, реакція, з якою я зіткнувся в Полтаві, свідчить, що, хоч як дивно, фільм актуально звучить і в нинішні часи.

Коли ж я в 1998-му році показав цей фільм на фестивалі в Сан-Франциско, спочатку був перегляд для преси, зібралось понад 100 журналістів зі всього світу. І коли закінчився перегляд стрічки, вони аплодували стоячи. Я не відношу це до своїх, так би мовити, чеснот, я відношу це до позиції фільму.

– Я, до речі, пригадую Вашу "Молитву за гетьмана Мазепу". Реакція була двозначною, але бурхливою, і байдужих також не було...

Ю.І.: Ви знаєте, в цьому фільмі я зробив спробу створити прецедент "інтерактивного кінематографу". Я ніби переніс із себе як творця на вас як глядачів відповідальність за виникнення думок про життя. Ви почали докопуватися до істини, сперечатися з собою, шукати відповіді на запитання, що вас хвилюють. Я був провокатором. Яку відповідь ви знайдете в своїй душі – вона в будь-якому випадку буде краща, ніж та, яку б я вам сам запропонував.

Юрій ІЛЛЄНКО

– Ваш творчий доробок дуже солідний. Але якби Ви знімали фільм зараз, про що він був би? Чим би ви "зачепили" глядача?

Михайло Іллєнко: Складно відповісти. Ми, брати Іллєнки, назнімали загалом 55 фільмів. Не так давно в Києві проходила їхня ретроспектива. Вона почалася з фільму "За двома зайцями", там був оператором Вадим Іллєнко, наш старший брат. І завершилася стрічкою "Останній бункер", теж Вадима. І коли ми переглядали ці стрічки зараз, то виникало таке враження, ніби для нас зупинився час. Бо зараз просто неможливо почати якісь зйомки, якщо це не мильний серіал або щось подібне. І це дуже сумно.

Але зачепити глядача можна. І знаєте, нам це вдавалося. Для мене в цьому розумінні є особливим фільм "Сьомий маршрут", знятий в 1997 році. В його основі історія, яку я почув чи то в 1972-му, чи в 1973-му – вже не пам'ятаю. І чомусь я був упевнений, що йдеться про реальну людину. Скажу наперед, що я шукав цю людину, і знайшов якраз завдяки фільму. А в цій стрічці розповідається, як людина пережила фатальну кризу, після якої хіба тільки з моста в річку. Але їй вдалося знайти в собі сили відродитися для життя в найдивнішій спосіб. Останньою фантастичною крапкою для мене був телефонний дзвінок цієї людини, яка повідомила мені своє справжнє ім'я. Потім ми сиділи в залі вдвох, разом переглядали "Сьомий маршрут" і мали дуже цікаву розмову.

Отож, щоб зачепити глядача, потрібно бачити самих себе, бачити його – починаючи з наших вулиць, з наших сіл, з наших облич, з наших обставин життя і знаходити в будь-якому фантастичному сюжеті, якщо він базується на нашому житті, оту правду, по яку глядач ходить як до "криниці для спраглих".

– У нас зараз якась дивна тенденція: українське кіно показують лише в святкові дні – на День незалежності, наприклад. Або тільки на різних кінофестивалях, куди не кожен може потрапити. Як вирватися з цього урочисто-ювілейного гетто?

Ю.І.: Це запитання до Михайла, бо він вже протягом 10 років є директором кінофестивалю "Відкрита ніч". Він його сам заснував, він його самотужки розкручує. Це справді унікальний фестиваль в Україні, бо показує лише українську кінопродукцію.

М.І.: Справді, у нас є такий фестиваль, який триває одну ніч, але в прямому ефірі. А щодо "гетто", то воно утворилося внаслідок того, що український кіноринок – великий, дуже потужний і фінансово спроможний – вміло, вчасно, агресивно і послідовно захопили інші кінематографічні держави. І зараз не хочуть його віддавати українським кінематографістам, бо там дуже великі гроші.

– Однак результати різноманітних опитувань свідчать, що проблема занепаду українського кінематографу полягає насамперед у недостатньому фінансуванні...

Ю.І.: Це дуже спрощена відповідь. Проблема якраз у тому, що, як сказав Михайло, кіноринок України захопили більш потужні конкуренти – американці, росіяни. Дві цифри: у 1992-му році в нас було 25 тисяч діючих кінотеатрів. Це включно із сільськими і профспілковими клубами. Для порівняння: 25 тисяч діючих екранів сьогодні у США. А наші 25 тисяч було знищено. Залишилися одиниці. Потім почала оновлюватися кіногалузь, і зараз в Україні десь 150–200 кінотеатрів, обладнаних за сучасними стандартами. Це мізерія для України. Але і в тих кінотеатрах іде американська, іноді російська продукція. І більше нічого.

М.І.: Крім фінансової проблеми, котра полягає в тому, що ми обслуговуємо зараз Америку й Росію своїми гривнями, є ще одна проблема. Раніше було таке слово – "ідеологія". Я не буду зараз шукати іншого, але коли я дивлюся рекламу війни в Чечні, яка у нас в етері майже щовечора, мені не по собі. Російські серіали зараз перенасичені пропагандою. Америка дещо витонченіше працює в цьому плані. Але в будь-якому випадку на свідомість кожного українця діє пропаганда іншої держави.

Михайло ІЛЛЄНКО

Ю.І.: А українські фільми все ж знімаються. На жаль, мало. Можна, звичайно, говорити, що одна з причин – недостатнє фінансування. Але не може бути державного фінансування для кіногалузі. Українська кіногалузь здатна і мусить заробляти сама на себе і на "того парня".

– Що Ви маєте на увазі?

Ю.І.: У радянські часи кінематографія була найприбутковішою галуззю після горілки і тютюну. Ми допомагали освіті, медицині, і ми утримували себе. Це можна зробити й сьогодні. Не треба від держави якихось грошей, від держави потрібна політична воля, протекціонізм. Треба створити умови, за яких гроші, які вкладаються в наш кінематограф, поверталися б до інвесторів з прибутком. А цього держава не робить, бо більшість людей, які лобіюють кіногалузь, у Верховній Раді. Це їхня кишеня, їхня годівниця, їхнє корито, якщо хочете. Тому вони не хочуть пустити туди природженого власника цього бездонного кіноринку і кінопростору – українців.

– Скільки зараз в Україні знімається повнометражних фільмів, які б могли йти на великих екранах?

Ю.І.: Кілька років тому було видано довідник. Там фігурувало, що за 5 років було знято 400 назв.

М.І.: Така велика цифра через те, що до довідника стягували буквально всі стрічки. Але художніх фільмів знімається мало – два-три щороку. Це абсурдна цифра. Колись студія Довженка знімала разом із телевізійними серіями приблизно від 25 до 30 найменувань. І це були художні фільми.

Ю.І.: Ми могли й більше знімати. Ще була Одеська кіностудія, і потенціал у нас був більший. Просто вже ринок СРСР був насичений, і не було потреби збільшувати кількість фільмів. Він і так був поділений на тижні. Тобто, кожний фільм тримався приблизно тиждень на екрані, не більше.

Є й технічні проблеми: відсутність системи дистрибуції, прокату, відсутність доставки до глядача. Але вже є спроби вирішення цієї проблеми. Сучасні відеопроектори достатньо дешеві, вони принаймні по кишені будь-якому маленькому містечку або селу. І створити в цих порожніх клубах таку кіноустановку, а потім із цифрових дисків показувати українські фільми – це абсолютно реально. У цьому напрямку вже йде робота, але дуже повільно. Ви ж бачите, чим займається Верховна Рада. Хіба їм до кіно, хіба їм до культури?

– До речі, щодо технічних можливостей. Чи можливо зняти український фільм, конкурентний у технічному плані?

М.І.: Сьогодні проблем таких не існує. Якщо є гроші, зняти можна в будь-якому стандарті, форматі, і фільм абсолютно буде відповідати світовим вимогам. Проблема в тому, що зараз, наприклад, в Україні відсутні деякі технологічні ланки сучасного кіно, і якщо вже є гроші, доводиться за тим їхати або в Росію, або в Чехію, або в іншу країну. Раніше у нас був замкнений цикл. Ми могли перетворювати гроші на готовий кінофільм, у тому числі в авдіосистемі, яка практично наблизилася до сучасної системи "долбі". Але все це зруйноване, розкрадене.

– Кого з молодих режисерів Ви б могли назвати перспективними?

Ю.І.: Ви знаєте, я досить довго викладав, був завідуючим кафедри кінорежисури кінодраматургії в інституті Карпенка-Карого. Михайло й зараз викладає в цьому інституті, веде режисуру. То серед наших випускників список молодих кіномитців – режисерів, операторів – вражаючий. Є вже такі, які завоювали світову славу. Той же Олесь Санін, який закінчив наш інститут.

М.І.: Фестиваль "Відкрита ніч", якому вже одинадцять років, збирає дуже хороші колекції. Приблизно за 10 років десь 400 назв у нас пройшло через фестиваль. Із цих 400 більшість – це роботи молодих, і десь сотня фільмів отримала призи в Берліні, в Кленморферані, на російських кінофестивалях, у Каннах. Ці молоді митці сповнені сподівань, вони можуть, хочуть і вміють знімати, і вони це довели. Я не буду називати всіх поіменно, але це міг би бути серйозний вплив на українське та і європейське кіно.

Записала
Світлана НОВОХАТСЬКА

Видавець Конгрес Українських Націоналістів

Засновник Степан Брацюнь

Редакційна колегія Іван Белебеха, Іван Головацький, Анатолій Погрібний, Ярослав Радевич-Винницький, Степан Семенюк

Адреса редакції: 01001, вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ; тел./факс (044) 279-78-08 e-mail: nacija@ukr.net www.nacija.org.ua

Адреса видавця: 01004, вул. Горького 36, м. Київ, тел./факс 235-37-61

Головний редактор Михайло Сидоржевський

Реєстраційне свідоцтво: Серія КВ № 7970, видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 08.10.2003 р.

Передплатний індекс: 09715

Банківські реквізити: СПД Брацюнь Степан, р/р №26001016925980 в банку "Фінанси і кредит", ТОВ м. Київ, МФО 300131, ЄДРПОУ 2305606776

Газету набрано і зверстано у комп'ютерно-видавничому центрі Конгресу Українських Націоналістів.

Газету видрукувано у ВАТ "Видавництво "Київська правда"

Замовлення №

Наклад 7 000 примірників

Ціна договірна